

له یادی ئارام-ی خۆره تاوی نیشتماندا!

سیروان کاروانی

له پێشدا، سه‌ری رێژ و وه‌فاداری بۆ شه‌هید ئارام و گشت شه‌هیده‌کانی تری رێگای رزگاری و سه‌رفرازی و هه‌موو ئه‌و جوامیرانه‌ی به‌ هه‌ر شه‌هیده‌یه‌ک توانیبیتیان خه‌مه‌تیا‌ن به‌ گه‌له‌که‌ی خۆیان کردووه، داده‌نه‌وینم. من نمونه‌ی مرۆڤی‌کی کورد، یادی شه‌هید "ئارام" یه‌ش وه‌کوو شه‌هیده‌ی‌کی سه‌ربه‌رزی ئه‌و رێگا پیرۆزه ده‌که‌مه‌وه، چونکه "ئارام" له‌ کۆشاند، هه‌یچ وه‌خت خه‌باتی نه‌ته‌وايه‌تی له‌ خه‌باتی چینه‌یه‌تی جوودا نه‌کردۆته‌وه. سه‌باره‌ت به‌ یاده‌وه‌ری، بیره‌وه‌ری و ئاشنایه‌تی له‌ گه‌ل خودی "ئارام" دا، دياره‌ که‌ سوکاره‌که‌ی خۆی که‌ هه‌ر له‌ ماوه‌یه‌دا له‌ هه‌ولێ یادکردنه‌وه‌یدان، زانیاری زیاتر به‌و خه‌لکانه‌ ده‌گه‌یه‌نن، که‌ عه‌ودالی چۆنیه‌تی ره‌وتی خه‌بات و تیکۆشانی "ئارام" ن.

ئه‌وه‌ی من هه‌ستم پێ کردووه، به‌راستی جێی خۆشحالییه‌ که‌ ئه‌و هه‌موو خه‌لکه‌ له‌ پالتاک و شوینه‌کانی تردا، بۆ یادکردنه‌وه‌ی که‌ له‌ پیاوی‌کی رووناکیه‌خشی رێگای یه‌کسانی و براهه‌تی و هه‌رخۆشه‌ویستی وه‌ک "ئارام" ی هه‌رده‌م زیندوو کۆبوو بوونه‌وه و یادیا‌ن ده‌کرده‌وه. زۆر له‌ ئی‌مه‌ ده‌زانین که‌ (ئارام) ی چله‌پۆیه‌ی ئازادی و ئاسووده‌یی، (ئارام) ی شنه‌بايه‌کی نوێ که‌ له‌ شه‌وه‌زه‌نگدا هه‌لیکرد و سامۆتکه‌ نه‌گه‌یه‌سه‌کانی به‌ر دیدی چه‌وساوه‌کانی ئه‌و به‌شه‌ی کوردستانی ره‌وانده‌وه، (ئارام) ی کورپی میژوو که‌ وا له‌م رۆژهدا ده‌بریسکیته‌وه، زۆر له‌مه‌ی زیاتر پیاویسته، که‌ ئی‌مه‌ی وه‌کوو مرۆڤی کورد بۆ سه‌روه‌ری ئه‌و پیاوه‌ جوامیره‌ ئه‌نجامی بده‌ین، هه‌ر نه‌بێ، هه‌ینده‌ی بلوێ، یادی ئه‌و و شه‌هیده‌کانی تری رێگای زیان و کوردایه‌تی و یه‌کسانیمان بکه‌ینه‌وه.

خۆره‌تاوی "ئارام" له‌ به‌ره‌به‌یانی‌که‌دا هه‌لات که‌ رۆژگار به‌ ده‌ستی زۆرداران و خۆینمژانی ئه‌وساوه‌ ده‌تلايه‌وه و تۆزی مه‌رگ به‌سه‌ر له‌شی هه‌زارانه‌وه‌ دنه‌شته‌وه، بۆیه‌ ئه‌و شه‌هیده‌ چرایه‌که‌ ئیستاش له‌ناو له‌ پیاوی ره‌نجده‌رانه‌وه‌ رۆشناپی ده‌دا. ئارام ئه‌و ده‌سته‌ بوو به‌سه‌ر مندا‌لانی باوک شه‌هیدا ده‌هات و فرمیسه‌که‌ قه‌تیسماوه‌کانیانی ده‌سپه‌یه‌وه و له‌ ناز بیه‌شی نه‌ده‌کردن. ئارام گۆلی ئه‌و گۆلجا‌ره‌ بوو که‌ بۆنی هه‌موو شه‌هیدانی لێ ده‌هات. ئارام سامانی هه‌موو چین و توێژیکه‌ که‌ دژی زۆردار کۆشش ده‌کات.

کورد، سه‌ربه‌رزه‌ به‌وه‌ی که‌ کۆمه‌لیک شه‌هیدی له‌ رێگای مرۆڤایه‌تی و ژیا‌نیکی ئاسووده‌ و دوور له‌ هه‌ر جو‌ره‌ چه‌وسانه‌وه‌یه‌ک، بۆ هه‌زاران و بینه‌وا‌یانی نیشتمان‌ه‌که‌ی به‌خشیوه. کورد، سه‌ره‌رای ژێرده‌ستی له‌میژینه‌ی وه‌کوو نه‌ته‌وه‌یه‌کی چه‌وساوه‌ی ژێر سه‌تمی نه‌ته‌وايه‌تی، خه‌باتی چینه‌یه‌تیشی په‌ره‌ پێ داوه و قوربانی‌شی له‌ پیناودا داوه.

له‌م سه‌رده‌مه‌ی پێ له‌ ئا‌زاوه‌ و زو‌لمو‌زۆرییه‌دا، که‌م گه‌ل هه‌یه‌ یاخود هه‌ر نییه، به‌ ئه‌ندازه‌ی گه‌لی کورد بۆ سه‌ربه‌ستی و وه‌که‌هه‌قی هه‌موو چین و توێژه‌ کۆمه‌لایه‌تیه‌یه‌کانی و به‌ تابه‌ت له‌ رێی خه‌باتی نه‌ته‌وايه‌تی خۆی به‌خشیبێ، هه‌زاران که‌له‌ پیاو و مرۆڤی تری به‌به‌های به‌خشیبێ، له‌ گه‌ل ئه‌وه‌شدا، له‌م جیهانه‌ ئاشوبه‌یه‌دا، له‌ هه‌مووان چه‌وساوه‌تر و بێ ماف و ئازادیتره‌.

جوانترین ئه‌مه‌گی‌ک ئی‌مه‌ به‌رانه‌ر به‌ شه‌هیدانی گه‌ل و رێگای سه‌رفرازی نیشتمان‌ه‌که‌مان بتوانین بینه‌وین، یادکردنه‌وه‌یانه، به‌م یادکردنه‌وانه، له‌ گۆره‌که‌یان ئاسووده‌یان ده‌که‌ین و گیانیان شاد ده‌بێ. ئه‌و که‌سانه‌ی

خۆشه‌ویستی گەلن، ئەو کەسانەى لە تەرەفى گەلن، گیانیان شادە و، بۆیە نامرن، چونکە هەردەم وێردى سەر زوبانى زیندوووەکانن.

هەرچۆنیک بێ، ئیمە میژوووەکەمان پڕە لە کارەسات و نەهامەت و دەربەدەرى و مالىوێرانى و، ديارە ئەوانەش گەورەترین کۆسپى بەر وىست و ئارەزوووەکانمان بوونە. من، لەکاتیگدا، هاوبەشى و هاوغمیى خۆم بۆ کەسوکارى شەهید "ئارام" دەردەبەرم و، سەرنجیشیان رادەکیشم کە گەردبوونەوى ئەو خەلگە بەرپزانه لە شوینە جۆراوجۆرەکاندا، ئەوهمان پيشان دەدا کە ئارام هەر لە کەسوکارەکەى نەرۆیشتوو، بەلگوو خەلگانیکی زۆرى پڕ لە تاسەى جیهیشتوو.

شەهید ئارام تەمەنى خەباتى چەکدارى هیندە درێخایەن نەبوو، بەلام ئەو لە رێگای ئەو بۆچوون و چۆنیەتى رەوتى خەباتەى لای گەلالە بووبوو و کەردبوویە پەیرەویک بۆ بەرەو پيشەووەچوونى خەباتى ئەو سەردەمە و مەشخەلەکەى، توانیبوووى خۆى بە ناوچەکانى تری خوارووى کوردستانیش بناسینى. ئەو شیوەخەباتەى "ئارام" ئەوسا داپرشت، جینگای پەسندى زۆرىنەى هاوڕێیانى ئەوساى بوو، هەر ئەو شە وای کردوو، کە ئیستا پاش ئەو ماوێ دوورودرێژەى بەسەر شەهیدبوونیدا تیپەرپو، وەکوو هەزرىکی زیندوو یادى دەکریتەو.

لەکاتیگدا، هەورى رەش و چلکنى میژوو رۆژیکى مارتى سالى ۷۵یش، وەک زۆر رۆژى تر لە میژوووى کورددا، ئاسمانى رووناكى کوردى داپۆشى و هیوا و ئومیدە لەمیژینەکانى گەلى کوردى ستمەدیدەى خستە چالى مەرگ و باهۆزى پاشاگەردانییەو. رۆژیمى بەعسى ستمکار لە عێراق، رۆژیمى دوژمنى مرۆف و مرۆفایەتى، دەرفەتى رەقەکارى و کارى داپلۆسینەرانەى خەلگى بە شیوەیەک بۆ گونجا، کە نەک هەر بەعس خۆى، بەلگوو رۆژیمە سەرمایەدار و خویمنژەکانى دەفەرىش، کە خۆشيان پاشان کەوتنە بەر چنجرۆکى هەمان دورنە و بەو ئاکامە نالەبارە گەیشتن، دەستخۆشيان لى دەکرد و، ئەو بوو رۆژیمى عەفلەقى رێگای بەتەواوى بۆ تەخت بوو و بێ بەزەبى کەوتە گيانى جووتیاران و کاسبکاران بە تايبەتى لەناو کوردەکاندا، هەر لەویشدا سەرسەختترین دوژمن بۆ کورد پەیدا بوو و بەرنامەکانى "الثقافة العربية" عەفلەقى بەتەواوى لەسەر هەژارانى کورد دەستى بە کار و جیبەجیکردن کرد.

هەر لەو سالی واته لە ۷۵دا، چەندین حزب و رێکخراو لە گۆرپەپانى خەباتدا بوون، وەکوو: پدک، حشع کە ئەوسا دوو پارچە بووبوو (لجنەى مەرکەزى و قیادەى مەرکەزى)، کازیک کە رێکخستنیکی زۆر گەورە نەبوو، کۆمەلە کە ئەویش هەر رێکخستنیکی بچووک بوو و لەگەل ئەو شەدا خاوەن کادر و ئەندامى خۆى بوو. ئەم رێکخراوە پێچەوانەى ئەوانى تر خۆى ئاشکرا نەکردبوو و لەو سەردەمەدا کە کۆمەلە خەباتیکی نەهینی دەست پیکردبوو، دەرخستنى ئەو بیروباوەرە و چۆنیەتى خەباتکردنى ديارە هیندیک سەخت بوو و لەبەر ئەو شە لەناو خەلگدا نەناسرابوو. واته ئەمە دەگەریتەو بۆ بەر لە دروستبوونى یەکییتی نیشتمانى کوردستان بە ۶ سال. ديارە ئەم رێکخراوە، پاشان باشترین دەورى خۆى هەبوو لەناو ریزەکانى ینکدا و هەر ئەویش تا دواپێپهینانى لەناو ینکدا، بەهیزترین بالیان بوو. کۆمەلە لە سەرەتای دروستبوونیدا، زیاتر وا دەبینرا کە ئەرکى بەرەنگاربوونەو و داکوکیکردن لە مافە رەواکانى گەلى کورد بگریتە ئەستۆ و گور و تینی بدات، چونکە وا پيشبینى دەکرا کە بۆرجواییهتى کورد تا سەر درێژە بە تیکۆشان نادا و لەم میانەدا سنووردارە، واته لەوانەى پاش برینى قوناغیک لە خەبات بوەستى و پاشان کۆمەلە درێژەى پى بدا و بیگەیهنیتە ترۆپیک، بۆیەش وایپدەچى ئەم هاوکیشەیه نایەکسان دەریچى و واش دەرچوو.

کۆمەلە لە ۷۰و دامەزرابوو و لە ۲۱ى ۱۱ى ۷۶دا کاک شەهاب و جەعفەر و ئەنوەرى ئەو رێکخراوەیه لە سیدارە دران و بەمەش گورزیکى گەورەى پى کەوت و ئارام یەکەم بەیانى لەسەر ئەو شەهیدانە نووسى، گوتەى پیرۆزى

"کهەم بژی کهەل بژی" لای ئەو شەهیدانەووە وەک سەرۆه‌رییەک تا ئیستا ماوێتەووە، بیری خەباتی چە کداریش لای ئەو هاتە کایەووە.

"ئارام"یش که ناوی خۆی "شاسوار جەلال" بوو، لە ٣١ ی ١٧٨٠ لە تەنگیسەری ناوچەی قەرەداغ لە لایەن مەفرەزەییەک چە کداری سەر بە پڕۆژیمەووە شەهید کرا و چووێ پیزی کاروانی شەهیدە نەمرەکانی ترەووە. یادی (ئارام) ی جوامێر هەر بەخێر بێ، و، گیانی پاکی هەر شاد بێ!

تیبینی کوردستان نیت:

مەرج نیە ئەم نووسینە لە گەل بیرو بۆ چونی نەتەوایەتیماندا نیت، که بۆ چونی (کوردستان نیت)ە، بەلام بەهۆی پروا بوونمان بە نازادی دەربڕینەووە، بلاویدە کەینەووە.... لە گەل ریز و خۆشەوێستیماندا بۆ پارێزەرانی بیری نەتەوایەتی و خەباتکارانی ئەم رینگەیه.

ئەم تیبینیە لە ژێر هەموو نووسیتێکدا دەنوسریت..... ٢٠٠٣-١-١٥